

С учетом вышесказанного, развитию экономики регионов будет способствовать:

- возобновление работы простаивающих предприятий, использующих местные сырьевые ресурсы;
- совершенствование налоговой системы, поощряющей развитие местной экономики;
- поддержка приоритетных направлений экономики регионов;
- содействие продвижению отечественных товаров из регионов на внешние рынки.

Все это будет способствовать тому, что во всех регионах произойдет дальнейшее развитие отраслей сельскохозяйственного производства и перерабатывающей промышленности, малого и среднего бизнеса, улучшится качество жизни в регионах, существенно снизятся диспропорции в развитии регионов страны.

Список литературы

1. Развитие и совершенствование процессов экономической интеграции на пространстве СНГ в условиях рыночных преобразований: Автореферат канд.экон.наук Полушкиной И.Н., Нижний Новгород, 2006. Режим доступа: <http://www.dissercat.com/content/razvitie-i-sovershenstvovanie-protsessov-ekonomicheskoi-integratsii-na-prostranstve-sng-v-us#ixzz4AKcM0L2p>
2. Национальная стратегия устойчивого развития Кыргызской Республики на период 2013-2017 годы, утвержденной Указом Президента Кыргызской Республики от 21 января 2013 года № 11. Режим доступа: http://www.president.kg/ru/news/ukazy/1466_tekst_natsionalnoy_strategii_ustoychivogo_razvitiya_kyrgyzskoy_respubliki_na_period_2013-2017_godyi/
3. Ретроспективная оценка экономических реформ в Кыргызстане Статья Алибаевой Д.К. IN SITU.- Москва, №6 2016.
4. Экономическая оценка социально-экономического преобразования Кыргызстана и регионов Статья Алибаевой Д.К. Наука, новые технологии и инновации Кыргызстана.- Бишкек. № 4. 2016.
5. Данные Группы Всемирного Банка, 2015. Источник: <http://russian.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/kyrgyz-republic/>
6. Сабден О. Инновационная экономика. – Алматы, 2008. С. 209.

УДК.:329.36(575.2)

Ата-Мекен тарыхы

«ХИЗБ УТ-ТАХРИР АЛЬ-ИСЛАМИЙЯ»-САЯСИЙ ПАРТИЯСЫНЫН ЭКСТРЕМИСТТИК ИШМЕРДҮҮЛҮГҮ

Алимова К.Т. И.Раззаков атындагы КМТУнун, Философия жана социалдык илимдер кафедрасынын ага окутуучусу E-mail: alimova.kt@mail.ru

Макалада Кыргызстандын аймагында өз ишмердүүлүгүн жашыруун жүргүзүп жаткан «Хизб ут-Тахрир аль-Исламийя» саясий партиясынын тарыхы каралды. ХТ уюмунун идеялары иликтенди. ХТ уюмунун идеялары боюнча бүт дүйнөдө бир эле мусулман мамлекетин – Халифатты түзүү керек. Аны иш жүзүнө ашыруу үчүн бардык тоскоолдуктарды жок кылып, мажбурлоо жолу менен, күч колдонуп, ислам мамлекетин түзүп, ислам динин бүт дүйнөгө таратуу болуп саналат. Партиянын мүчөлөрүнүн аң-сезиминде бөлөк улуттарды жек көрүү, улутчулдук, өз улутун даназалоо, куру бекер убадаларды берүү, өзүнүн маданияты, каада-салттары жөнүндө тайкы билим «идеологиянын» негизин түзөт. Ислам динин тутпагандар партиянын ишине кирише албайт.

Негизги сөздөр: ислам, «Хизб ут-Тахрир аль-Исламийя» уюму, халифат, фундаменталдык, терроризм, диний экстремизм.

ЭКСТРЕМИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПОЛИТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ «ХИЗБ УТ-ТАХРИР АЛЬ-ИСЛАМИЙЯ»

Алимова К.Т. ст.преподаватель кафедры Философии и социальных наук, КГТУ им. И.Раззакова

В статье рассматривалась история политической партии «Хизб ут-Тахрир аль-Исламийя», которая подпольно реализует свою деятельность в Кыргызстане. Исследованы идеи организации ХТ. По идеям ХТ в мире может быть только одно мусульманское государство – Халифат. Чтобы это реализовать, надо преодолеть все препятствия, с помощью принуждения и силы создать исламское государство и распространить ислам повсюду миру. В сознании членов партии ненавидеть другие нации, национализм, возвышение своей нации, давать пустые надежды, незнание культуры и традиции заложено в идеологии ХТ. В дело партии не имеют право вмешиваться те, кто не чтит ислам.

Ключевые слова: ислам, организация «Хизб ут-Тахрир аль-Исламийя», халифат, фундаментальный, терроризм, религиозный экстремизм.

EXTREMIST ACTIVITIES OF A POLITICAL PARTY «HIZBUT- TAHRIR AL - ISLAMIYA»

Klara Alimova Senior Lecturer of the Department of Philosophy and Social Sciences, KSTU named after I.Razzakova

The article maps the history of the political party "Hizbut-Tahrir al-Islamiya," which illegally sells its activities in Kyrgyzstan. We explore ideas organization HT. According to the ideas of HT in the world can be only one Muslim gosudartvo - Caliphate. To achieve this, it is necessary to overcome all pripyatstviya by coercion and force to create an Islamic state and spread Islam throughout the world. In the minds of party members to hate other nations, nationalism, the rise of the nation, to give false hopes, ignorance of the culture and traditions inherent in ideologii HT. In case parties have no right to interfere with those who do not respect Islam.

Keywords: Islam , the organization " Hizbut- Tahrir al - Islamiya ," the caliphate , fundamental , terrorism and religious extremism .

«Хизб ут-Тахрир аль-Исламийя» уюму 1953-ж. Мухаммед Такиуддин ан-Набкани тарабынан Иерусалим шаарында негизделген. Такиуддин ан-Набкани (1909-1979) “Боордош мусулмандар” диний-саясий партиясынын палестиналык бөлүмүнүн мүчөсү болгон. Ал өз мезгилинде Каирдеги Эл аралык эң ири «Аль-Азхар» университетин бүтүргөн. Такиуддин ан-Набкани дүйнөдөн кайткандан кийин партиянын амири болуп, Абдул Кадим Заллум дайындалган [8]. Жаңы түзүлгөн мезгилде ХТдин таасири да, жактоочулары да аз болгон [10]. Кийинчерээк ХТ уюму Батыш Европадагы мусулмандардын арасында (Германияда, Улуу Британияда), андан кийин Палестинада, Иорданияда, Египетте, Турцияда, 80-жылдарда Өзбекстанда амираттарын түзгөн. Ошол мезгилден баштап, бул партиянын тараткан адабияттары жылдан-жылга көбөйө баштаган. ХТ уюмунун идеялары бүткүл ислам дүйнөсүнө жана жалпы адамзатка коркунуч туудурган. Анын идеялары адамдык касиеттин бузулуусуна алып келип, адамзаттын жашоосун талкалоого шарт түзгөн [11].

ХТ уюмунун идеялары боюнча бүт дүйнөдө бир эле мусулман мамлекетин-Халифатты түзүү керек. Аны иш жүзүнө ашыруу үчүн бардык тоскоолдуктарды жок кылып,

мажбурлоо жолу менен, күч колдонуп ислам мамлекетин түзүп, ислам динин бүт дүйнөгө таркатуу зарыл. Ислам динин тутпагандар партиянын ишине кирише албайт [12]. ХТ уюмунун өзүнүн эрежеси бар. Партия өз максатын ислам Халифатын курууну үч баскычта жүргүзөт, биринчи баскычта-партиялык уюм түзүлүп, партиянын максаты, ыкмасы жана милдеттери менен таанышып, ага ишенген адамдар тандалып алынат. Экинчи баскыч-жамаат менен иштөө каралып, үчүнчү баскыч-ислам мамлекетин куруу б.с. Бул мамлекетке ислам баалуулуктарын бүт дүйнөгө жайылтуу милдети жүктөлөт. Партиянын катарына 18 жаштан 30 жашка чейин жаштар кабыл алынат. Партиянын мүчөлөрү Курани Каримдин үстүнө колун коюп ант беришет. Жашыруун иштөө ыкмалары ислам дининин кызыкчылыктары үчүн өзүнүн партиясына тиешелүү маалыматтарды эч качан, эч кимге билдирбөө партиянын мүчөлөрүнүн өмүрүнүн аягына чейинки парзы болуп эсептелет [7]. ХТ террористтик уюмунун конституциясы «Низамул-Ислам» (Ислам мыйзамы)-182 беренеден турат [5]. Мындан тышкары аталган уюм «Аль-Вай» журналын, көптөгөн баракчаларды таркатышкан.

Партиянын мүчөлөрүнүн аң-сезиминде бөлөк улуттарды жек көрүү, улутчулдук, өз улутун даңазалоо, куру бекер убадаларды берүү, өзүнүн маданияты, каада-салттары жөнүндө тайкы билим «идеологиянын» негизин түзөт. Хизбутчулар Кыргызстандын Баткен районуна 1999-ж. июл-сентябрь айларында колдоруна курал алып, мамлекетке согуш жарыялашкан [11]. Ислам күчтөрү Эл аралык терроризмдин Борбордук Азия мамлекеттерин жоюп, фундаменталдык исламга негизделген жаңы мамлекетти түзүү максатын көздөшкөн. Алар чөлкөмдүн тынч жаткан элине согуш жарыялашкан. Уюмдун катарынан чыгып, Өзбекстанга барып, текшерүүдөн өтүп, кечирим сурайбыз деген 36 адамдын ичинен 17син динкарбаши Тахир Юлдашев атып салууга буйрук берген [2].

ХТ уюму жашыруун иштөө боюнча бай тажрыйбасына ээ. Ал уюмдун башкарылышы 7 баскычтан турган: 1. Башкы жетекчи; 2. Областтык уюмдун башчысы; 3. Анын жардамчысы; 4. Бир райондун башчысы; 5. Анын жардамчысы; 6. Бир же бир нече жамааттын башчысы; 7. Үйрөнчүк уюм эң кичинекей топтордон турат, бир топто 5 киши бар жана ал топтун жетекчиси жумасына 2 жолу сабак өткөргөн. Топтун башчысы айына бир жолу өткөрүлүүчү жыйналышта жасаган иштери боюнча маалымат берген. Бир же бир нече топтун башчысы адабияттарды таркатып, садагага түшкөн акчаларды чогулткан. Адабияттарды таркаткандар үчүн атайын айлык төлөнгөн. Баракчаларды таркатуу үчүн катардагы мүчөлөр 50-100 доллардан алып турушкан [3]. Катардагы мүчөлөр даават жүргүзгөндүгү үчүн да акча алышкан. ХТ уюмунун мүчөлөрү өзүнө тарта турган адамды сыртынан байкап, аны менен аңгемелешип, ага баракчаларды, китептерди окуу үчүн беришкен. Партиянын мүчөлүгүнө өтүү сунушуна макул болгондон кийин, жаңы кабыл алынган адам ант берип, мүчөлүккө кабыл алынган. Үч ай окугандан кийин ал өзү 5 кишиден турган топту түзүүгө укук алган. Топтун мүчөлөрү өздөрүнүн аттарын жашырып, бирин-бири атайын аталган аттар менен гана таанышкан. Эгерде топтун бети ачылса, бөлөк топторду алар аркылуу табуу мүмкүн да эмес. Антты бузгандыгы үчүн топтун мүчөлөрү өлүм жазасына тартылган. Колго түшкөн топтун мүчөлөрү эч кандай суроого жооп бербейт. ХТ уюму 2007-жылдын 11-сентябрынан кийин жашыруун иштерин ого бетер күчөтүп, АКШнын Афганистан жана Ирактагы согуш аракеттери башталгандан кийин ал согушка катышкан каапыр өлкөлөргө каршы тымызын аракеттерди колдоого ачык өттү.

ХТ уюмунун бөлүмү Кыргызстанда 1995-ж. кийин пайда болуп, азыр активдүү иштеп жатат. Азыр баракчаларда «ХТ Кыргызстан» деп такталып жазыла баштаган. Өлкөнүн түштүгүндө көп мечиттердин имамдары бул партия менен болгон байланышы үчүн камалышкан. 2002-жылдын март айында «Имам-Хасан» мечиттин имамы Х.Тешаев, 2003-ж. май айында Ак-Терек айылынын мечитинин имамы Кошунбаев (Ысык-Көл облусунун Жети-Өгүз району) кармалган [7]. Жылдан-жылга бул диний уюмдун ишмердүүлүгү кеңейе баштаган. КРнын ИИМнин басма сөз катчысы Ж.Ашырбаевдин билдирүүсү боюнча 2004-ж. экстремисттер кармалган. Алардын үйүнөн ХТ уюмунун экстремисттик маанайдагы 374 DVD-дисктери, 72 китеп, 138 журнал, 16 видеокассета, 10 аудиокассета, 150 баракча жана 1 электрондук китеп табылган. Бул фактылар боюнча кылмыш иши козголгон [7].

2006-ж. 13-декабрында Бишкектин «Ак-Тилек» жаңы конушунда ХТ уюмунун жашыруун борбору жок кылынып, үч адам колго түшүрүлгөн. Диний-экстремисттик маанайдагы 19 аудиодиск, 230 баракча, 9 китепче алар жашаган үйдөн табылган. Бул диний мүнөздөгү материалдардын мазмуну Кыргызстан мусулмандарынын тынчтыгын бөлүп жарууга, бийликтин бутактарын бөлүүгө, улуттук кагылышууларды уюштурууга үндөгөн мазмунда болгон [13].

ХТ уюму өздөрүнүн катарларына аялдарды да тарта баштаган. Аялдар көп учурда амалкөйлүк кылып, эркектерге караганда бул партияга көбүрөөк пайда келтиришкен. Митинг учурларында аялдар кээ бир эркиндиктерден пайдаланышып, бир топ иш чараларды өткөрүүгө катышышкан. Мындай митингдерде аялдар балдары менен катышкан учурларда тартип кызматкерлери аларга тийиштүү чараларды колдоно албай калган учурлар да кездешүүдө [8]. Жалал-Абад областында ХТ уюмунун аялдар канаты иштей баштаганын Республикасынын ИИМнин басма сөз катчысынын билдирүүсү тастыктайт. Тартип сакчыларынын 10-башкармалыгынын терроризм жана диний экстремизмге каршы иш чараларын Жалал-Абад областында өткөрүүсүнүн жыйынтыгында 7 аялдар канаты кармалган. Натыйжада, экстремисттик маанайдагы бир нече жүз компакт-дисктер, баракчалар жана электрондук маалыматтар табылып, жок кылынган. Кармалган аялдардын баары Жалал-Абад областынын Ноокен районунун 20-25 жаштагы тургундары болушкан [7]. 2013-ж. 1-июлунда Ош областык укук коргоо кызматкерлеринин маалыматы боюнча 2 кыз кармалган. Алар жашаган батирлерди тинткенде 1993-ж. туулган кыздын үйүнөн адабияттар, 25 компакт-диск, 2 баракча, 13 китеп, анын курдашынын үйүнөн 24 компакт-диск, 14 баракча, 11 китеп табылып, кыздарга кылмыш иши козголгон [7]. 2015-ж. 17-январында Ошто бул уюмдун дагы 3 аял мүчөсү кармалган. Ош областык ИИБ №10 бөлүмүнүн кызматкерлеринин маалыматы боюнча Өзгөн районунун тургуну 48 жаштагы аялдын мобилдик телефонунан диний- экстремисттик маанайдагы видео материалдар табылган. Ош областык укук коргоо бөлүмүнүн кызматкерлери тарабынан Өзгөн районундагы 3 дарек боюнча текшерүү болгондо 1971, 1978-ж.ж. туулган дагы 2 аял кармалган. Тинтүүдө DVD дисктери, китептер ж.б. адабияттар табылып, аялдар ХТ уюмунун аялдар канатында иштегени далилденген жана аялдар убактылуу кармоо жайына жиберилген [7].

ХТ диний партиясынын мүчөлөрүнүн басымдуу көпчүлүгү сабатсыз калктын төмөнкү катмарынан, айыл жергесинин тургундарынан болуп саналган. Бирок акыркы жылдарда «Тахрирчилер» студент жаштарды, интеллигенция өкүлдөрүнүн арасынан мүчөлөрдү тандап алуу аракетин да жүргүзүшкөн [6].

ХТ уюму ири каржылык колдоого, демөөрчүлөргө ээ [7]. Ошону менен бирге аталган уюмдун ар бир мүчөсү ай сайын өздөрүнүн айлыгынын 5-20% га чейинки бөлүгүн уюмдун пайдасына берип турат. Айрым маалыматтарга караганда КМШ өлкөлөрүндөгү диний экстремисттик уюмдарга 60тан ашуун чет өлкөлүк компаниялар жана банктар акчалай каражаттарды берип турушкан [10].

Эгерде, 2002-ж. чейин ХТ уюмунун Ош жана Жалал-Абад областтарында өз ишмердүүлүгүн жүргүзгөнү байкалса, эми өлкөнүн башка аймактарында, өзгөчө Чүй областында жана Бишкек шаарында күчөй баштаган [12]. 2013-ж. башында Чүй областында 14 хизббутчулар кармалган, Бишкек шаардык ИИБ маалыматы боюнча 300дөй киши каттоодо турган. 2014-ж. мартында ХТ уюмунун бир катар мүчөлөрү кармалган [7]. Ал эми, 2015-ж. февралында “Экстремист” аттуу иш чаранын алкагында, жана Жети-Өгүз укук коргоо кызматкерлери тарабынан Ак-Терек айылында 38-45 жаштагы 4 эркек кишилер кармалган. Тинтүү учурунда 14 китеп, 42 баракча, 4 DVD диск, ИЖ-17 документи жок курал табылган [7].

ХТ уюмунун программалык китептери кыргыз тилине жогорку деңгээлде, түшүнүктүү которулган. Улуттук коргоо комитетинин кызматкерлери Ош шаарында эн мыкты жабдылган жашыруун басмакананы таап, ал жерден 1000 нускадагы «Ислам системасы» аттуу китепти, “аль-ВАИ” журналынын кезектеги санын, компютердик жана басма барактарын көрсөтүүчү техниканы табышкан. ХТ уюмунун үгүтчүлөрү мектеп

окуучуларын да партиянын үгүт иштерине тартышкан. Ош областынын Ноокат районунда 5,10-класстардын 8 окуучусу бир ай «тахрирлерден» таалим тарбия алышкан [3]. Өзгөчө түштүктө кыргыз жана өзбек тилинде ХТ түшүнүктөрү, “Саясий пикирлер”, “Ислам тартиби” деген китептер таркатылып турган. Бул китептер жогорку полиграфиялык ыкмада басылган. Бийликке баш ийбөө, жихадка аттануу, халифатты куруу идеялары, уюмдун ишине жаштарды тартуу, жашыруун иштин ыкмалары китептердин негизги өзөгүн түзгөн [18].

Ар түрдүү исламдык фонддордун жана кайрымдуулук уюмдардын демөөрчүлүгүнүн негизинде Фергана өрөөнүндө 1000ден ашуун мечиттер курулган. 90-жылдардан баштап мечиттер кээ бир радикалдуу күчтөр үчүн мыйзамсыз жергиликтүү башкаруунун тымызын уюгуна, андан сырткары, калкка өтө зор таасир эткен диний, саясий, социалдык уюмга айланып калган. Мындай көрүнүш өзгөчө калк жыш жашаган Фергана өрөөнүндө байкалган.

ХТ уюмунун этникалык курамы этникалык өзбектер. ХТдин саны жөнүндө так маалымат жок. Алардын так эмес маалыматы боюнча өлкөнүн түштүгүндө 4000ге жакын партиянын мүчөлөрү жана алардын 90-96%ы этникалык өзбектер [7]. Ош шаарынын казысы Рахматулла ажы Касымов төмөнкүлөрдү билдирген: ХТ уюмунун этникалык курамы тигил же бул аймактын өзгөчөлүгүнө көз каранды. Түштүктө өзбектер көп, ал эми түндүктө кыргыздар басымдуу” [7].

ХТдин фетваларынын негизинде кээ бир учурларда милдеттүү беш убак намаздарын окубай койгонго уруксат берилген. Алардын дининин негизинде аялдар эркектерге кол берип, өбүшүп учурашса, эркектер өздөрүнүн авраттарын жаппаган аялдардын сүрөттөрүн карай берсе болот деп жарыялашкан [1]. Кыргызстан мусулмандарынын Уламалар кеңешинин мажилиси 2002-ж. 15-октябрдагы чечими менен ХТ экстремисттик уюм экендиги айтылган [8].

ХТдин укук маселелери боюнча төмөнкүлөргө көңүл бурушкан (фикх): 1. Кабыр азабын жокко чыгаруу; 2. Башка бирөөнүн аялын шавхат (кумардануу) менен жана шавхатсыз өбүү; 3. Жылаңач сүрөттөргө кароо; 4. Алланын жакшылыкка үндөө, жамандыкка тыюу салуу буйругун жокко чыгаруу; 5. Түндүк уюлдагы адам намаз окубаса, орозо тутпаса болот; 6. Мусулман эмес адам мусулман мамлекетин башкарууга болот жыйынтыктары шариятка туура келбейт [7].

ХТдин ишмердүүлүгү боюнча Кыргызстан Мусулмандарынын диний башкармалыгы жана Уламалар Кеңеши төмөндөгүдөй чечим кабыл алган:

1. ХТ уюмунун жүргүзгөн иш аракеттери ислам дининин негизине туура келбейт. Алар дин душмандары тарабынан мусулмандардын арасында бүлүк салуу ниети менен түзүлгөн уюм (партия) деп таанылсын;

2. ХТдин мүчөлөрү тарабынан таркатылган адабияттарды, окуу куралдарын жана баракчаларды колдонууга тыюу салынсын;

3. Өлкөдөгү бардык мечиттердин имамдары өз хутбаларында ХТдин жүргүзгөн иштери жана үгүттөрү туура эмес экендигин элге түшүндүрүү иштерин жүргүзсүн;

4. Ар бир имам өз жеринде мечит жамааты жана эл менен бирдикте динге жат болгон, туура эмес түшүнүктөрдүн таратылышына жол беришпесин; [7].

Мурдагы Муфтий Мураталы ажы Жумановдун кабарына караганда өлкөнүн дин башкармалыгынын алдында даават жана үгүт бөлүмү түзүлүп диний экстремизм идеяларынын таркатылышына каршы чечкиндүү аракеттер жүргүзүлө баштаган [4].

Мирсаитов И.Э. ХТ уюмунун тарыхын кылдаттык менен изилдеп, Кыргызстандын аймагында бул диний уюмдун ишмердүүлүгүн үч этапка бөлгөн:

1. Биринчи этап 1990-1995-жылдар ислам динин таркатуучулар катарында Анжияндык жана Намангандык өзбектер аркылуу өзүнүн ишмердүүлүгүн жүргүзө баштаган. Кыргызстанда өзбек исламисттери өздөрүн ээн-эркин сезишкен. Бөлөк жактан көчүп келгендер, жумушсуздар бул диний партиянын катарын толуктап турушкан.

2.1995-1999-жылдар. Ислам Каримовдун өкмөтү бардык исламчыл уюмдарга, партияларга куугунтук уюштура баштагандан алардын бир бөлүгү түштүк Кыргызстанга качып келген «тахрирчилердин» ишмердүүлүгү Кыргызстанда жана Тажикстанда күчөй баштаган. Кээ бир маалыматтарга караганда Россия жана Азербайжанда 15, Казакстанда 12, Тажикстанда 29, Өзбекстанда 19, Кыргызстанда болгону 4 эле экстремисттик уюмдардын ишмердүүлүгүнө тыюу салынган. Тажикстанда «Хизбутчуларды» согтогондо бир нече берене менен күнөө коюлуп жатат. Түштүк Кыргызстанда «Хизб ут-Тахрир» экстремисттик уюмуна кабыл алынгандар айылдык мечиттерде курандан экзамен бергенден кийин гана үйрөнчүк боло алат.

3.1999-жылдан бери азыркы күндөргө чейин ХТ уюму өз ишмердүүлүгүн улантып, Россия федерациясынын аймагына чейин улантып жатат. Жалал-Абад областында ХТдин 1500гө жакын жактоочулары катталган. Аларга каршы 11 кылмыш иши козголгон. Базар-Коргондо Жайтерек айлында 500гө жакын тахрирчилер жергиликтүү бийликке ачык түрдө чыгышкан [9].

Адабияттар

1. Бабаджанов Б. Ферганская долина источник или жертва исламского фундаментализма // «Центральная Азия» и Кавказ №4(5) 1999.- С. 127.
2. Березовский В. Узбекский вопрос / «Российская газета»7.09.2005
3. Ботобеков У. Внедрение идей партии “Хизбут-Тахрир ал-исламийя” на юге Кыргызстана.-М.: Арт Бизнес –Центр, 2007.- С.142.
4. Жуманов М.А. Мусулмандар эч качан бөлүнбөйт // Эркин Тоо.-2006.-№47.-30-июнь.-7-б.
5. Курбанова Н.У. Религия в общественно-политической жизни Кыргызстана на рубеже XX-XXI вв.: Дис. ... докт.ист.наук.- Бишкек, 2010.- С.212.
6. Курманов Э.Деятельность «ХизбутТахрир» в Кыргызстане // “Центральная Азия и Кавказ”, (21)2002.- С. 139.
7. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы Дин иштери боюнча мамлекеттик комиссиянын учурдагы архиви
8. Мамаюсупов О.Ш. Вопросы (проблемы) религии на переходном периоде Б.-2003. С.78.
9. Мирсаитов И.Э. Особенности формирования политического ислама в Ферганской долине. Б., 2004, 109.
10. Молдошев О. Исламизм и международный терроризм угроза ислама или угроза исламу? // «Центральная Азия и Кавказ», (21) 2002.- С.104.
11. Мусаев Б. Религиозный экстремизм –угрозе безопасности Узбекистана // «Центральная Азия и Кавказ», 5 11.2000.- С.75.
12. Осмонов О. Диний экстремизмге бөгөт коёлу // Эркин Тоо.-2004.-3-дек.-№99.
13. Уланова Ш. Зимки пропажа / Российская газета 13 12.2006,.№280.

УДК 339.142.012(575.2)(1-674)

ТОВАРООБОРОТ КЫРГЫЗСТАНА С ТЮРКОЯЗЫЧНЫМИ СТРАНАМИ

Закирова Шаиргуль Адамовна, к.э.н., *Кыргызский государственный технический университет им. И.Раззакова, Кыргызстан, 720044, г.Бишкек, пр. Мира 66,*
e-mail: shair.a@mail.ru

Аннотация: В данной статье рассматриваются вопросы торгово-экономических отношений между Кыргызстаном и тюркоязычными странами. Автором изучено современное состояние и темпы развития торговых отношений, предложены пути и перспективы их развития.